

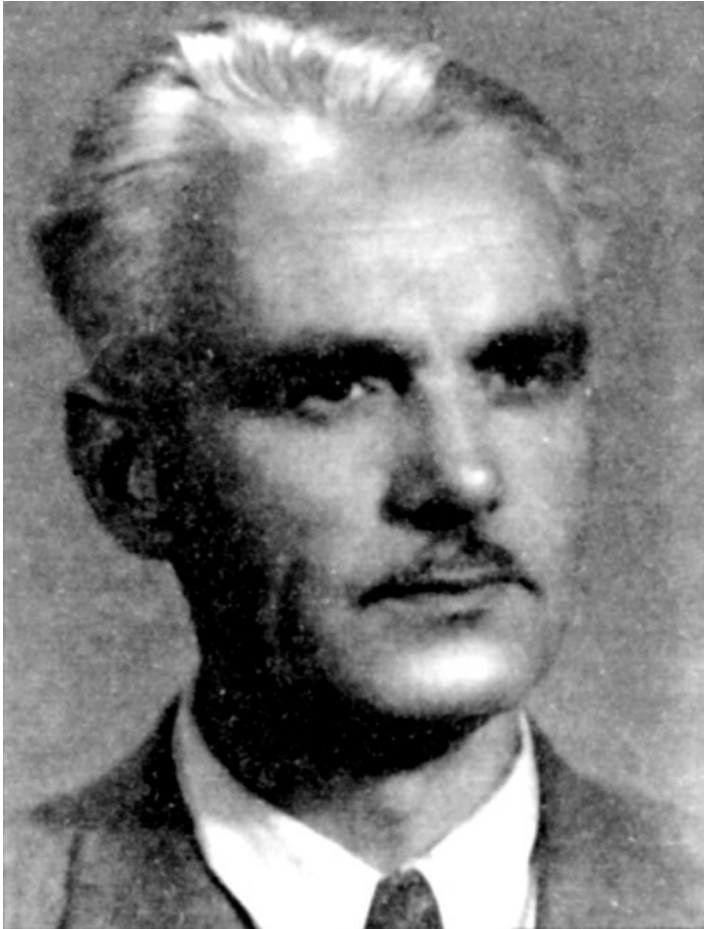
X Seminarium WEP

Marian Suski (1905-1993)

Andrzej Marusak

Warszawa, 21 VI 2017

MARIAN SUSKI (1905-1993)

Dr inż. elektryk, specjalista radiotechniki. Konstruktor i profesor Politechniki Wrocławskiej (PWr). Szermierz, medalista olimpijski (1932). Członek honorowy PTETiS (1976).

Urodzony 2 listopada w Kielcach jako syn Franciszka i Marii z Jakubowskich. Szkołę podstawową (dwuletnią) ukończył w Kielcach i rozpoczął naukę w Gimnazjum im. Sniadeckich. Od roku 1920 kontynuował naukę w Korpusie Kadetów nr

2 w Modlinie, zakończoną maturą w 1924 roku.

W latach 1924-27 był słuchaczem Oficerskiej Szkoły Inżynierii w Warszawie, którą ukończył ze specjalizacją łącznościową.

W latach 1927-29 pełnił funkcję dowódcy plutonu w Pułku Radiotelegraficznym w Warszawie i jednocześnie rozpoczął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej. W roku 1929 otrzymał świadectwo półdyplomowe i po zdaniu egzaminu konkursowego został wysłany przez Szefostwo Wojski Inżynierskich na studia do Ecole Superieur d'Electricite w Paryżu. Po ukończeniu tej szkoły (1930) został wykładowcą i **dowódcą plutonu** w Szkole Podchorążych Rezerwy Łączności w Zegrzu.

ppor. Marian Suski

W roku 1932 dostał przydział do Biura Badań Technicznych Wojsk Łączności w Warszawie, gdzie został koordynatorem prac nad radiostacją N2 oraz stacjami pokładowymi lotniczymi i czołgowymi. Radiostacja N2 okazała się bardzo udaną konstrukcją i pozostała na wyposażeniu wielu

armii do końca II wojny światowej. Za to osiągnięcie otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi.

Równocześnie z pracą w 1938 roku ukończył studia uzyskując dyplom inżynierski (przed II wojną światową absolwenci Politechniki uzyskiwali tytuł inżyniera) w zakresie prądów słabych na podstawie pracy wykonanej pod kierownictwem prof. Janusza Groszkowskiego.

W czasie oblężenia Warszawy w roku 1939 kpt. Marian Suski, wraz z dwoma inżynierami uruchomił opuszczoną radiostację Warszawa II. W szefostwie Łączności Dowództwa Obrony Warszawy objął funkcję oficera ds. radiowych, z zadaniem utrzymania działalności Rozgłośni i Radiostacji Warszawskich. Za działalność w czasie oblężenia Stolicy otrzymał • **Krzyż Walecznych.**

Po kapitulacji przebywał w obozach jenieckich w Königstein

i Murnau, gdzie prowadził wykłady i kursy z matematyki, fizyki, elektrotechniki i radiotechniki.

W Oflagu VIIa w Murnau (Górna Bawaria) zmontował potajemnie odbiornik radiowy z części przemycanych zła drutów. Odbiornik ten służył w obozie do odbierania komunikatów wojennych aż do wyzwolenia przez armię amerykańską. Komunikaty te były przepisywane i rozprowadzane w obozie. Obecnie ten odbiornik znajduje się w Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie. Po wyzwoleniu obozu w dniu 29 kwietnia 1945 r. kpt. Suski został przydzielony do Sztabu II Korpusu Polskich Sił Zbrojnych we Włoszech.

W roku 1946, na własną prośbę powrócił do Kraju i rozpoczął prace w Zjednoczeniu Przemysłu Radiotechnicznego jako delegat na Dolny Śląsk, wykonując często niebezpieczną pracę zabezpieczania mienia poniemieckiego. Następnie został Dyrekto

rem Technicznym Fabryki Odbiorników Radiowych “DIORA” w Dzierżonowie.

Na przełomie lat 1947/48 przeniósł się na Politechnikę Wrocławską, pracując początkowo jako adiunkt w Katedrze Fizyki i Radiotechniki Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej, a od roku 1951 — na stanowisku zastępcy profesora.

W roku 1952 został kierownikiem Katedry Podstaw Telekomunikacji na Wydziale Łączności Politechniki Wrocławskiej (PWwr). W roku 1955 uzyskał stopień kandydata nauk (**doktora**), za pracę pt. “*Propagacja fal elektromagnetycznych o częstotliwościach mikrofalowych w ośrodkach absorpcyjnych*”. W roku 1959 został profesorem nadzwyczajnym, a w roku 1974 — profesorem zwyczajnym, pomimo przeszkód natury politycznej.

Zespół pod Jego kierownictwem zbudował jako pierwszy w Polsce spektrometr elektronowego rezonansu paramagnetycz

nego, którego egzemplarze przez szereg lat pracowały z powodzeniem w wielu laboratoriach naukowych w Polsce.

Zajmował się również teorią i praktyką obwodów mikrofalowych, szczególnie dla długości fal odpowiadających promieniowaniu podczerwonemu, oraz nie telekomunikacyjnym zastosowaniu mikrofal.

Zaproponował zastosowanie pola elektromagnetycznego o częstościach mikrofalowych do:

- suszenia i sterylizacji zboża,**
- przyspieszonego wiązania betonu,**
- suszenia zagrzybionych murów,**
- niszczenia korników w drewnianych dziełach sztuki i**
- kruszenia skał, oraz zastosowanie mikrofalowej analizy spektroskopowej do**
- określenia zawartości miedzi w rudach tego pierwiastka.**

W roku 1968 powstał Instytut Telekomunikacji i Akustyki PWr, w którym prof. Suski kierował Zakładem Techniki Mikro

falowej, a w latach 1968-72 był zastępcą dyrektora Instytutu. W latach 1961-71 był inicjatorem budowy nowych budynków Instytutu Elektroniki.

W okresie swej pracy naukowej na PWr prowadził najpierw **ćwiczenia z fizyki, a potem bardzo cenione przez studentów wykłady z dziedziny **teorii pola elektromagnetycznego, techniki mikrofalowej oraz teorii obwodów elektrycznych.****

Opublikował ponad 60 artykułów naukowych, był promotorem kilkunastu prac doktorskich. Wychował liczne grono elektroników, a jego doktoranci zrobili karierę naukową — jeden z nich (Ludwik Badian) został członkiem PAN, 2 profesorami, 2 doktorami habilitowanymi.

Wśród wielu organizacji i komitetów, do których należał były: Komitet Elektroniki i Telekomunikacji PAN, Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, Rada Naukowa PIT (Przemysłowego In

stytutu Telekomunikacji), Polskie Towarzystwo Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej (PTETiS), Komitet Narodowy Union Radioelectrique Scientifique Internationale, Microwave Power Institute (Kanada), Stowarzyszenie Elektryków Polskich (SEP).

Za działalność naukową i organizacyjną na PWr otrzymał: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi i Złotą Odznakę Politechniki Wrocławskiej. Otrzymał też tytuł Zasłużonego dla Politechniki Wrocławskiej, a budynkowi Instytutu Telekomunikacji i Akustyki C5 Politechniki Wrocławskiej nadano Jego imię.

Za działalność społeczną został uhonorowany • Odznaką Budowniczego Wrocławia, • Medalem za Zasługi dla Obronności Kraju (liczni oficerowie robili u niego stopnie naukowe) i • Honorową Odznaką "Za zasługi dla Polskiego Komitetu Olimpijskiego". • Był [pierwszym Polakiem](#), który otrzymał medal

“Kalos Kagathos” nadawany tym, którzy obok wybitnych osiągnięć sportowych osiągnęli w życiu wysoki status naukowy.

Był znakomitym sportowcem — znanym szermierzem. W latach powojennych organizował sport szermierczy we Wrocławiu, a jeszcze w roku 1951 zdobył indywidualne mistrzostwo Polski w szabli. W latach 1929-39 był członkiem kadry narodowej i reprezentantem Polski na dwóch olimpiadach: • w Los Angeles (1932), gdzie był głównym sprawcą zdobycia przez reprezentację narodową brązowego medalu, i w Berlinie (1936).

W Los Angeles w 1932 roku musiał wygrać w ostatniej walce meczu z najlepszym zawodnikiem drużyny USA, gospodarzy olimpiady, w stosunku co najmniej 5:3, a wygrał 5:1!

Był człowiekiem głęboko wierzącym, zaangażowanym w działalność katolików świeckich, najpierw w akcje Sodalicji Mariańskiej, a potem Wrocławskiego Klubu Inteligencji Katolickiej,

którego w latach 1959-1965 był Prezesem. Przez szereg lat był też Prezesem Wrocławskiego Oddziału Przyjaciół KUL. Ta jego działalność była solą w oku władz politycznych i znacznie spowodowała Jego nominacje naukowe, a tuż po wojnie, w roku 1948 spowodowała parodniowe aresztowanie. • Otrzymał odznaczenie papieskie “**Pro Ecclesia et Pontifice**”.

Był członkiem założycielem i jednym z głównych inicjatorów powstania Oddziału Wrocławskiego PTETiS, przewodniczącym Oddziału w dwóch kadencjach oraz członkiem Zarządu Głównego PTETiS, inicjatorem licznych posiedzeń naukowych i organizatorem dwóch kursokonferencji nt. **“Przemysłowe zastosowania mikrofal”**. Wielokrotnie zasiadał w Komisji Rewizyjnej PTETiS. Zawsze czynnie wspomagał inicjatywy kolejnych Zarządów Oddziału Wrocławskiego, służył radą i pomocą jako znana i powszechnie lubiana osobistość wrocławskiego środowiska naukowego. W roku 1976 został wybrany członkiem honorowym PTETiS (nr 15).

Przez całe życie był żarliwym patriotą, czego wielokrotnie dawał dowody. Był członkiem “Solidarności” od jej powstania — przekonany, choć krytyczny. Ostatnim, bardzo spektakularnym dowodem zaangażowania, był Jego udział w pięciooso

bowej manifestacji mającej na celu uwolnienie Władysława Frasyniuka. Zdjęcie z tej manifestacji obiegiło wówczas prasę podziemną.

W roku 1932 poślubił Julię Mścichowską, lekarza stomatologa, z którą miał 5 dzieci. Jedna córka, Zofia zmarła w wieku 3 lat na krwawą dyzenterię w 1942 r. Dwaj synowie są profesorami w PAN: Wojciech w Instytucie Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych we Wrocławiu (emeryt) i Tadeusz w Instytucie Wysokich Ciśnień w Warszawie, a córki: Maria Magdalena — lekarzem stomatologiem (rencistka) i Małgorzata — starszym wykładowcą WF na Politechnice Wrocławskiej.

Prof. Marian Suski zmarł 25 grudnia 1993 r. we Wrocławiu i jest pochowany na Cmentarzu św. Wawrzyńca przy ul. Bujwi-da we Wrocławiu.

Andrzej Marusak

Na podstawie:

1. Marian Suski: "*Wspomnienia*". Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 2002, s. 231.
 2. "*Polacy Zasłużeni dla elektryki. Początki elektrotechnicznego szkolnictwa wyższego, pionierzy elektryki*". PTETiS, Warszawa-Gliwice-Opole 2009, ISBN 978-83-927653-1-8, ss. 369-374.
 3. "*40-lat PTETiS*" Biuletyn nr 5 (jubileuszowy). Pod red. A. J. Marusak. Warszawa 2001, ss.119.
-

**DZIEKUJĘ PAŃSTWU
ZA UWAGĘ**